

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/170/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4411212709
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4411212709.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobcov: X/H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., P. 73/15 a 2/C. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., P. XX/XX, obe zastúpené JUDr. Vlastou Suchanovou, advokátkou, Nové Zámky, Podzámska 32, proti žalovaným: 1/Allianz - Slovenská poisťovňa a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00151700, 2/ INCAR s.r.o., Vinárska 14, Lužianky, IČO: 36534391, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., Nitra, Školská 3, o náhradu nemajetkovej ujmy a zaplataenie pozostalostnej úrazovej renty, o odvolaní žalovaných v prvom a v druhom rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 26. apríla 2019 č.k. 13C/175/2011-597 (ďalej „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyni v prvom rade vo výške 10 500 eur a žalobkyni v druhom rade vo výške 14 000 eur potvrdzuje s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného. Vo zvyšnej vyhovujúcej časti nemajetkovej ujmy napadnutý rozsudok mení tak, že žalobu žalobkyne v prvom rade a žalobkyne v druhom rade zamieta.

II. V napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa zaplataenia pozostalostnej renty žalobkyni v druhom rade, rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalobu v tejto časti zamieta.

III. Žalobkyňa v prvom rade a žalobkyňa v druhom rade majú v časti náhrady nemajetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v prvom a v druhom rade v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

IV. Žalovaní v prvom a v druhom rade majú nárok voči žalobkyni v druhom rade na náhradu trov konania v časti nároku pozostalostnej úrazovej renty v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

V. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania v časti náhrady nemajetkovej ujmy.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v prvom a v druhom rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni v prvom rade sumu 25 000 eur a žalobkyni v druhom rade sumu 30 000 eur do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Žalovaným v prvom a v druhom rade zároveň uložil povinnosť platiť spoločne a nerozdielne žalobkyni v druhom rade pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 80 eur od 01. 02. 2010 vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca, počnúc od právoplatnosti rozsudku, pričom zroční rentu za obdobie od 01. 02. 2010 do 30. 04. 2019 v sume 8880 eur uložil žalovaným v prvom a v druhom rade zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni v druhom rade do

troch dní po právoplatnosti tohto rozsudku. V zostávajúcej časti náhrady nemajetkovej ujmy a nároku na pozostalostnú úrazovú rentu žalobu zamietol. Žalobkyniam v prvom a v druhom rade priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. 08. 2010 sp.zn. 3T 137/2010 pôvodne žalovaný v druhom rade A. bol uznaný vinným a odsúdený za spáchanie prečinu usmrtenia poškodeného J. R. dňa XX. XX. XXXX. Žalobkyňa v prvom rade bola manželkou poškodeného J. R. a žalobkyňa v druhom rade ich dcérou. Žalobkyni v prvom rade bol priznaný vdovský a žalobkyni v druhom rade sirotsky dôchodok. Žalovaný v druhom rade uzavrel so žalovaným v treťom rade dňa XX. 11. 2005 zmluvu o poskytovaní služieb, ktorou sa žalovaný v druhom rade zaviazal na dobu neurčitú poskytovať službu prepravy tovaru podľa rozvozového plánu za odplatu v prospech žalovaného v treťom rade. Sám žalovaný v druhom rade uviedol, že pre žalovaného v treťom rade robil ako vodič, vozidlo patrilo žalovanému v treťom rade, ktorý hradil aj všetky náklady s tým spojené, on na faktúru odvádzal prácu podľa pokynov dispečera, od uzavretia zmluvy robil iba pre neho, stále tam robí a aj počas zákazu činnosť riadiť motorového vozidla pre túto dopravnú nehodu, pracoval pre žalovaného v treťom rade v sklade. J. R. bol zamestnancom B. R. republiky a jeho priemerný čistý mesačný zárobok za rok XXXX bol 556,72 eura. Žalobkyni v prvom rade je vyplácaný vdovský dôchodok v sume 260 eur mesačne a žalobkyni v druhom rade sirotsky dôchodok v sume 168,90 eura.

1.2. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13, § 15, § 16, § 415, § 420, § 427, § 428, § 429, § 448, § 511 Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 zákona číslo 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o povinnom zmluvnom poistení“), čl. 3 ods. 1 smernice 76/166/EHS, § 92, § 93 zákona číslo 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), § 62, § 75 ods. 1 Zákona o rodine číslo 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 193 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“).

1.3. V úvode odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol rozsiahlu teóriu o odôvodnenosti nároku žalobkyň na náhradu nemajetkovej ujmy, z ktorej odvodil i vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného v prvom a v druhom rade. V konečnom dôsledku skonštatoval dôvodnosť podanej žaloby, existenciu zavinenia škodcu, ktorý porušením povinností v cestnej premávke zaviniel dopravnú nehodu a v jej dôsledku smrť manžela a otca žalobkyň, čím došlo k zásahu do sféry ich nemajetkových práv. Za preukázanú mal dôvodnosť žaloby v časti náhrady nemajetkovej ujmy čo do jej základu vo vzťahu k obom žalovaným.

1.4. Pri posudzovaní výšky náhrady prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostných práv žalobcov došlo. S prihliadnutím na skutkové okolnosti zomrelému nemožno pričítať spoluvinu za vznik dopravnej nehody. Takúto skutočnosť (i napriek tomu, že v jeho krvi bol zistený alkohol), súd nekonštatoval. Smrť menovaného bola v trestnom konaní ustálená jednoznačne v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. K smrti manžela a otca došlo náhle, čo nesporne vyvolalo v žalobcoch pocity šoku zo straty blízkej osoby.

1.5. Ďalej dôvodil, že spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny (NS ČR sp. zn. 30Cdo/1678/2004). Smrť blízkej osoby je pre pozostalých a hlavne rodinu nepochybne veľmi traumatizujúca a smutná udalosť. Došlo k zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobkyne, ktoré zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Je zrejmé, že došlo na strane žalobkyň k takej ujme, ktorá im úplne bráni naplňovať ich citové potreby, išlo o manžela žalobkyne v prvom rade a otca maloletej žalobkyne v druhom rade, ktorí žili v jednej domácnosti a ktorí podľa výpovede žalobkyne v prvom rade a všetkých v konaní vypočutých svedkov medzi sebou mali mimoriadne blízky vzťah. Ujma, ktorá žalobcov postihla, zasiahla inú ako ich majetkovú sféru a to sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Je zrejmé, že samotné upustenie od protiprávneho konania a ani odsúdenie vinníka nehody nie je v tomto prípade dostačujúcou satisfakciou. Jediným možným zadosťučinením, ktoré samé o sebe tiež úplne nenahradí škodu žalobcom vzniknutú, je zadosťučinenie v peniazoch, ktoré môže aspoň čiastočne neoprávnený zásah do ich práv zmierniť.

1.6. Konštatoval tiež, že pojem „škoda“ použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení, je treba vykladať extenzívne a to tak, že tento pojem zahŕňa i náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, ktorý spočíva v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Extenzívny výklad pojmu škoda pre účely zákona o povinnom zmluvnom

poistení odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. Pri výklade pojmu „škoda“ pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení navyše treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, kde z textu Smernice európskeho parlamentu a rady XXXX/103/ES je zrejmé, že pod pojmom škoda sa rozumie osobná ujma a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, „akákoľvek ujma alebo škoda“, alebo „akákoľvek škoda“. V zmysle uvedených smerníc použitím eurokonformného výkladu pojmu „náhrada škody“ v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ako aj s prihliadnutím na účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel mal súd za to, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody ako poškodeným, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka.

1.7. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v prvom rade, prihliadol na rodinný život, konštatoval, že medzi žalobkyňou v I. rade a jej zosnulým manželom bol výborný manželský vzťah založený na vzájomnej náklonnosti, láske, tolerancii a rešpekte, spoločnom vedení rodinného života bez akýchkoľvek morálnych a kultúrnych rozdielov v hodnotách, prioritách a životných zásadách. Zosnulý manžel žalobkyne v prvom rade zastával rolu žiteľa a prirodzenej autority v rodine, staral sa o dieťa, ktorému venoval značný čas svojho voľného času a staral sa oň aj po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. U žalobkyne v prvom rade sa okrem všeobecných následkov, prejavili aj následky spočívajúce v dramatickom zhoršení jej psychického stavu, následky utrpenej straty sa u nej prejavujú naďalej. Táto skutočnosť je preukázaná i znaleckým posudkom a to vo vzťahu k oboj žalobkyňam. Žalobkyňa v prvom rade stratila v dôsledku dopravnej nehody svojho partnera, s najväčšou pravdepodobnosťou svoju doživotnú životnú lásku, oporu. V dôsledku smrti manžela zanikol manželský vzťah, ktorý dovtedy plnil všetky svoje spoločenské funkcie, smrť manžela mala drastický dopad aj na finančné zabezpečenie rodiny. Tragická, neočakávaná a nesporné šokujúca smrť manžela mala a má u žalobkyne v prvom rade okrem prirodzených a všeobecných traumatizujúcich stavov (šok, prežívanie strachu, hľadanie príčin, pocitov straty) aj ďalšie následky. Zvýraznené je emočné napätie, zaoberanie sa sama sebou, aj keď niektoré následky traumatizujúcej straty u nej pominuli, resp. sa zmiernili, súd považuje za nesporné, že niektoré následky budú vo väčšej, či menšej miere pretrvávajú naďalej, tak ako je to obvyklé v bežných rodinných vzťahoch, avšak zvýraznené s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k strate blízkeho došlo.

1.8. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy žalobkyni v druhom rade, súd prvej inštancie prihliadol predovšetkým na jej maloletosť. Dôvodil, že je nesporné, že tragická smrť otca vyvolala a vyvolá následky, ktoré sú spojené s otázkami „prečo“, „prečo nám“, „čo by otec povedal“, „aké by to bolo keby tu bol“. V konaní bolo preukázané, že jej zosnulý otec bol pre ňu vzorom, bol poriadnym otcom, zabezpečoval jej sociálne, športové, či kultúrne aktivity, sprostredkoval jej morálne hodnoty a citové zázemie vychádzajúce z ich vzťahu. O všetky tieto aktivity, ktoré maloletá prežívala a mohla prežívať so svojím otcom, bude ochudobnená. U maloletej, ktorá bola na otca mimoriadne citovo naviazaná, je zvýraznená strata, resp. neprítomnosť mužského vzoru, čo môže ovplyvňovať dostatočnú schopnosť a pripravenosť k identifikácii so svojou rolou. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že u oboch žalobcov bolo porušené rovnaké osobnostné právo - právo na súkromie a právo na rodinný život s tým, že vo vzťahu k žalobkyňi v I. rade bolo jej právo narušené tragickou smrťou manžela a u maloletej žalobkyne v II. rade smrťou otca. Došlo k nezvratnému a nenahraditeľnému narušeniu manželského zväzku, resp. zväzku otec - dieťa. U oboch žalobcov došlo k pocitom smútku, strádania, k narušeniu riadnych a fungujúcich rodinných vzťahov. V dôsledku nečakaného, náhleho a neodstrániteľného narušenia ich osobnostných práv došlo u nich k rozpadu úplnej a harmonickej rodiny.

1.9. Súd prvej inštancie poukázal na ustálenú judikatúru a rozhodnutia súdov R. republiky napr. rozsudok KS Trnava z 21. 05. 2014 č.k. 11 Co 116/2013 (priznaná suma 33 000 eur), rozsudok KS Banská Bystrica zo dňa 30. 07. 2015 č.k. 12Co 465/2014 (priznaná suma 3 x 33 500 eur pre manželku a deti), rozsudok KS Trnava z 25. 02. 2013 č.k. 9 Co 423/2012 (priznaných 1x 20 000 eur (manžel) + 2x 30 000 € deti), rozsudok NS SR z 22. 06. 2016 č.k. 3 Cdo 18/2016 (3x 23 000 eur). Z nich je výška v takomto prípade obvykle priznávanej nemajetkovej ujmy zrejmalá.

1.10. Súd prvej inštancie na základe týchto dôvodov priznal žalobkyňi v prvom rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur a žalobkyňi v druhom rade v sume 30 000 eur, ktorú považoval za primeranú vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Pri určovaní zohľadnil všetky kritériá pre určenie jej výšky, vzal do úvahy aj citové útrapy žalobkyň v prvom a v druhom rade, ktoré sa prejavujú v rozdielnych životných aspektoch, ide však o porovnateľné dôsledky spočívajúce v strate najbližšieho človeka (manžela, otca), preto nebol

dôvod zásadne diferencovať výšku nemajetkovej ujmy u žalobkyne v prvom rade (manželky) a žalobkyne v druhom rade (dcéry). Pokiaľ však súd prvej inštancie predsa odstupňoval takúto nemajetkovú náhradu (rozdiel 5000 € v prospech maloletého dieťaťa medzi náhradou priznanou manželke a dieťaťu), urobil tak preto, že v prípade maloletej žalobkyne v druhom rade išlo o pokrvné príbuzenstvo medzi otcom a dcérou, ktoré nikdy nebude možné nahradiť, pričom v prípade manželky tak tomu nie je.

1.11. K uplatnenému nároku žalobkyne v druhom rade, týkajúci sa pozostalostnej renty, súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka a konštatoval dôvodnosť tohto nároku. Výšku úrazovej renty určil sumou 80 eur mesačne, vychádzajúc z ustanovenia § 89 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Dôvodil tým, že suma úrazovej renty, náležiacей podľa § 89 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení žalobkyne v druhom rade predstavuje pri vymeriavacom základe dôchodkového poistenia zomrelého za rok XXXX vo výške 6680,64 eura denný vymeriavací základ v sume 18,03 eura (z neho 80% je 14,42 eura), mesačne teda sumu 438,59 eura. Žalobkyňa v druhom rade poberá sirotsky dôchodok v sume 168,90 eura, ktorú sumu je nutné od mesačnej úrazovej renty odpočítať, nakoľko kryje jej časť, t.j. mesačná úrazová renta by mohla predstavovať až sumu 269,69 eura, pokiaľ by to možnosti zomrelého dovoľovali. Príjem zomrelého však bol len 556,72 eura, preto pokiaľ z neho ako vdovský a sirotsky dôchodok poberajú žalobkyne spolu sumu 428,90 eura, je rozdiel medzi týmito sumami len 127,82 eura, ktorý je preto najvyššou možnou výškou renty, ktorú by bolo možné priznať, nakoľko priznanie sumy vyššej by prekročilo celkový príjem zomrelého, z ktorého mohol svoju vyživovaciu povinnosť pred smrťou uspokojovať, čo by bolo nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Keďže si však žalobkyňa v druhom rade nárok na pozostalostnú úrazovú rentu uplatnila len vo výške 80 eur, súd jej vyšší nárok priznať nemohol, nemohol prekročiť jej návrh a preto rozhodol o výške pozostalostnej úrazovej renty iba do výšky 80 eur mesačne a túto jej priznal. Vzhľadom k tomu, že pozostalostnú úrazovú rentu majú žalovaní v prvom a v druhom rade povinnosť platiť žalobkyne v druhom rade od XX. 02. 2010, súd rozhodol i o ich povinnosti zaplatiť už splatnú časť úrazovej renty za obdobie do vyhlásenia rozsudku (ktorá renta predstavuje za toto obdobie sumu 8880 eur).

1.12. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňiam v prvom a v druhom rade v konaní voči žalovaným v prvom a v druhom rade úspešným (keď výška nároku záležala výlučne na posúdení súdom) priznal súd nárok na plnú náhradu trov konania. O výške ich nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti, výroku I., II. a IV. napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný v prvom rade. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1. V prvom rade odvolateľ namieta pasívnu solidaritu a nestotožnil sa s výrokom o solidárnom plnení, na ktoré ich zaviazal súd prvej inštancie. Poukázal, že z ustanovenia § 15 zákona o povinnom zmluvnom poistení nevyplýva ani jeden zo spôsobov, ktorý by založil pasívnu solidaritu. Žalovaní v prvom a v druhom rade mali mať postavenie samostatných spoločníkov a napokon aj v petite žaloby žalobkyne požadujú, aby súd zaviazal žalobcov zaplatiť nemajetkovú ujmu, pričom plnením jedného z nich zaniká v celom rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Súd tak nerozhodol v súlade so žalobným petitom.

2.2. Odvolateľ ďalej namieta výšku nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Namietal, že skutočnosti, ktoré považoval súd prvej inštancie za preukázané, však z vykonaného dokazovania nevyplývajú. Nebohý pracoval ako sprievodca vlakov a bol aj dva - tri dni preč, kúpili si dom, ktorý svojpomocne opravoval, venoval mu veľa času, keď nebol v práci, tak robil tam (výpoveď žalobkyne). Ak nebohý J. R. chodil do práce a voľný čas venoval robote na dome, je vylúčené, aby venoval značnú časť svojho voľného času žalobkyne v druhom rade a zabezpečoval jej sociálne, športové či kultúrne aktivity. Nič také, ako konštatuje súd prvej inštancie, ani z dokazovania nevyplývalo. Nie je možné, aby sa nebohý na stavbe, na ktorej trávil všetok voľný čas, venoval aj dcére. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyne v druhom rade je potrebné zohľadniť aj jej vek v čase tejto tragickej udalosti. V takom veku maloleté dieťa ešte nemá vytvorené také osobnostné väzby, ako napr. dospelý človek. Žalobkyňa v druhom rade mala v čase smrti svojho otca dva roky, išlo teda o malé dieťa, ktoré nie je až do takej miery schopné pociťovať túto ujmu. Poukázal na znalecký posudok č. 19/2013, z ktorého vyplýva, že žalobkyňa v druhom rade prekonala poststresové neurotické symptómy po strate otca. V súčasnosti nie sú tieto symptómy manifestné. Neurotické prejavy pretrvávali asi pol roka, upravili sa zmenou prostredia. Vývin osobnosti dieťaťa nie je primárne ohrozený. Súčasný mentálny vývin dieťaťa zodpovedá štandardným normám, jeho psychický vývin tiež svedčí o dobrom stave. Je hravá, sociabilná, aktívna.

2.3. Odvolateľ v podanom odvolaní ďalej poukazuje na rozhodnutia súdov R. republiky, namietajúc výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyniam v prvom a v druhom rade, sa nestotožnil s tvrdením súdu prvej inštancie o ustálenej judikatúre tak, ako to uviedol v napadnutom rozsudku. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu činnosť súdov, z ktorej vyplývajú nižšie sumy priznanej nemajetkovej ujmy, ako priznal súd prvej inštancie.

2.4. Žalovaný v prvom rade namieta v podanom odvolaní tiež spoluzavinenie nebohého. Dôvodí, že je nesporné, že J. R. ešte predtým, ako došlo k dopravnej nehode, spadol z bicykla a v čase zrážky ležal v priestore ľavého jazdného pruhu, resp. sa zdvíhal. Bola u neho zistená hodnota 0,86 promille alkoholu v krvi, čo svedčí o tom, že v čase dopravnej nehody bol v stave podnapitosti. J. R. išiel na bicykli v stave podnapitosti v čase, keď bola namrznutá cesta a z bicykla spadol. Spoluzavinenie J. R. je potrebné vziať do úvahy tak pri posudzovaní nemajetkovej ujmy ako okolnosť, za ktorej došlo k zásahu práva na ochranu osobnosti, ako aj pri posudzovaní nároku na pozostalostnú úrazovú rentu, pokiaľ by odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa v druhom rade má nárok na pozostalostnú rentu. Žalovaný v prvom rade uplatnil spoluvinu pri všetkých plneniach poskytovaných za poisteného v súvislosti s touto poistnou udalosťou, pričom spoluvina nebola žiadnym subjektom napadnutá. U vodiča, ktorý nehodu zaviniel, A. F., nebolo v čase dopravnej nehody preukázané požitie alkoholických nápojov, zatiaľ čo J. R. bol podnapitý a ležal na ceste v priestore ľavého jazdného pruhu. Nebohý tak konal nielen v rozpore s platnými právnymi predpismi, ale aj v rozpore s dobrými mravmi a takéto konanie by nemalo požívať právnu ochranu.

2.5. Odvolateľ ďalej namieta v podanom odvolaní rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti priznanej pozostalostnej renty. Dôvodí tým, že súd prvej inštancie pri určení výšky pozostalostnej renty nepochopiteľne opomenul aplikáciu ustanovenia § 93 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a vychádzal iba z ustanovenia § 89 ods. 1 tohto zákona. Určenie sumy úrazovej renty však nič nemení na skutočnosť, že výška pozostalostnej úrazovej renty musí byť vo výške výživného, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Je pritom potrebné aj zohľadniť výšku sirotského, resp. vdovského dôchodku. Upozornil, že dôchodkové dávky vyplácané sociálnou poisťovňou žalobkyniam, sú pravidelne refundované žalovanou v prvom rade z povinného zmluvného poistenia. Žalobkyňa v druhom rade žiadala pozostalostnú rentu vo výške 80 eur mesačne od XX. 02. 2010 do doby trvania nároku na výživné pre nezaopatrené dieťa. Vychádzal z priemerného čistého mesačného zárobku J. R. za rok XXXX v sume 556,72 eura, z ktorého by bol schopný mesačne platiť výživné sumou 80 eur na maloletú. Žalobkyňa v prvom rade uviedla, že nebohý bol jediný živiteľ rodiny, zabezpečoval stabilný príjem rodiny, ona poberala iba rodičovský príspevok a zabezpečovala starostlivosť o domácnosť a dieťa. Mesačné výdavky na stravu, ošatenie a hygienu predstavovali sumu minimálne 500 eur. Žalobkyne nepreukázali, aké pravidelné výdavky hradil J. R. mesačne - náklady na bývanie, či splácal nejaký úver, pôžičky. Ak by súd určoval výživné otcovi z jeho deklarovaneho príjmu cca 560 eur na dvojročné dieťa mohlo by ísť o výživné v rozsahu maximálne 100 eur, pričom je potrebné zohľadniť, že aj žalobkyňa v prvom rade poberala rodičovský príspevok v sume 164,22 eura. Žalobkyňa v druhom rade bol priznaný sirotský dôchodok v sume 142,70 eura, ktorý prevyšuje sumu výživného. Priznanie pozostalostnej úrazovej renty napriek skutočnosti, že výživné, ktoré bol povinný poskytovať otec, je pokryté sirotským dôchodkom, znamená pre žalobkyňu v druhom rade lepšie finančné podmienky, aké tu boli pred škodovou udalosťou. Žalobkyne nemajú nárok na pozostalostnú úrazovú rentu, nakoľko výživné, ktoré bol povinný poskytovať J. R., je v plnom rozsahu nahradené dávkami sociálneho zabezpečenia.

2.6. Odvolateľka v konečnom dôsledku namieta rozhodnutie o náhrade trov konania. Dôvodí, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Musí predsa existovať zodpovednosť za rozsah žalovaných súm, ktoré by mal žalobca zodpovedne zvážiť a nie poňať žalobný návrh vždy maximalisticky a následne poukazovať na úvahu súdu.

2.7. Navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti napadol odvolaním aj žalovaný v druhom rade. Dôvodil, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

3.1. Odvolateľ poukazuje na ustanovenie § 11 a § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Nespochybnil, že A. F. bol právoplatne odsúdený za prečin usmrtienia, čím zasiahol do práv žalobkyň na súkromný a rodinný život. Žalobkyniam tým, že A. F. bol právoplatne odsúdený, bola poskytnutá satisfakcia formou

trestného odsúdenia, ospravedlnil sa rodine žalobkýň, vyjadril ľútosť nad touto tragickou udalosťou. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že smrť J. R. nastala v dôsledku nedbanlivostného konania šoféra A. F.. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nedostatočne prihliadol na okolnosť, kto skutočne zásah do práva žalobcov vykonal a na okolnosť, že smrť bola zapríčinená v dôsledku nedbanlivostného konania a nie úmyselného konania. Neoprávneného zásahu sa nedopustil žalovaný v druhom rade, ale konkrétna, fyzická osoba. Žalovaný v druhom rade nedal vodičovi pokyn, či usmernenie, aby pri jazde motorovým vozidlom subjektívne konal tak, že nastanú také neodstrániteľné následky v rodine žalobkýň, aké nastali.

3.2. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že J. R. v čase dopravnej nehody mal zistenú prítomnosť alkoholu v krvi. Požitie alkoholu mu pravdepodobne spôsobilo problémy s rovnováhou a motorikou, v dôsledku čoho spadol z bicykla a zostal ležať v priestore ľavého jazdného pruhu. Šofér A. F. s poukazom na poveternostné podmienky a stav vozovky nemohol dostatočne zareagovať, aby nedošlo k dopravnej nehode. Rozsudok súdu prvej inštancie však vôbec nereflektuje skutočnosť, že poškodený mal zistený alkohol v krvi vo výške 0,86 promille, čo je stav miernej opitosti.

3.3. Žalovaný v druhom rade je toho názoru, že súd prvej inštancie neuspokojivo zobral do úvahy základné kritériá pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, a to najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a pričinenie poškodeného na tragickej udalosti.

3.4. Ďalej v podanom odvolaní namietal výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Dôvodil tým, že žalobkyňa v prvom rade je zamestnaná, má príjem 507 eur v hrubom, vdovský dôchodok v sume 260 eur mesačne. Žalobkyňa v druhom rade je žiačkou základnej školy, poberá sirotsky dôchodok v sume 169 eur mesačne. Z uvedeného vyplýva, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je takmer vo výške šesť násobku ročného príjmu žalovanej v prvom rade, čo znamená, že náhrada vo výške 25 000 eur nie je vzhľadom na osobné a majetkové pomery žalovanej v prvom rade primeraná. Poukázal na rozhodnutia súdom, ktoré priznali pozostalým rodinným príslušníkom peňažnú kompenzáciu v oveľa nižších sumách, než je náhrada priznaná napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy nedostatočne prihliadol na dodržanie princípu primeranosti. Plnenie priznané napadnutým rozsudkom je neprimerane vysoké, nielen vo vzhľadom na okolnosti prípadu, ale aj vzhľadom na doterajšiu judikatúru.

3.5. Odvolateľ ďalej poukazuje na porušenie práva na spravodlivý proces, ktorý spočíva v nedostatočnom, resp. v žiadnom vysporiadaní sa súdu s nespornými skutkovými zisteniami v otázke požitia alkoholu poškodeným a neprihliadnutím na tieto zistenia pri určení výšky náhrady, keď z hľadiska priznanej sumy túto dôležitú skutočnosť nevyhodnotil, rozhodol tak, ako by táto skutočnosť ani nevyšla najavo z vykonaného dokazovania. Povinnosťou súdu prvej inštancie bolo základ priznanej sumy znížiť minimálne o polovicu vzhľadom na vytvorenie takého objektívneho stavu, pri ktorom poškodený nedokázal vyvinúť žiadnu snahu, aby sa tragickej udalosti mohlo zabrániť, alebo aspoň jej následky zmierniť v porovnaní so stavom, ak by alkohol nepožil, čím mal znížené ovládacie i rozpoznávacie schopnosti. Z takto zníženého základu mal posúdiť, či osobné, zárobkové a majetkové pomery žalobkýň odôvodňujú priznanie ujmy v takej výške, ktorá bude zodpovedať pomerom na strane žalobkýň a nebude vyvolávať žiadne pochybnosti, že ujma nie je náhradou príjmu, ale satisfakciou. Takto priznaná ujma neberie do úvahy porušenie povinností poškodeným, ako účastníka cestnej premávky, s ktorým sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Týmto je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

3.6. Zároveň uplatňuje i odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keď súd prvej inštancie žiadnym spôsobom právne neposúdil právne významnú skutočnosť týkajúcu sa požitia alkoholu poškodeným. Vec z tohto hľadiska žiadnym spôsobom právne neposúdil. Na takto zistený skutkový stav neaplikoval žiadnu právnu normu a ponechal tento stav bez povšimnutia, čím vec nesprávne právne posúdil v otázke zodpovednosti/spoluzavinenia poškodeného, čo má priamy vplyv na výšku nemajetkovej ujmy. Neposúdenie tejto právne významnej skutočnosti má za následok značnú nerovnováhu a odlišný prístup súdu prvej inštancie k stranám sporu.

3.7. Zdôraznil, že Občiansky zákonník, upravujúci inštitúte ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neustanovuje. Možno však na určenie výšky per analogiam použiť ustanovenia zákona číslo 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Výška nemajetkovej ujmy pri nedbanlivostnom trestnom čine nemôže, resp. by nemala presiahnuť výšku odškodnenia obete úmyselného trestného činu.. Z tohto dôvodu nemajetková ujma priznaná súdom prvej inštancie v sume 25 000 eur a 30 000 eur je vzhľadom na okolnosti prejednávaného prípadu neprimeraná.

3.8. Navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. v napadnutej časti zmeniť rozsudok tak, že vo vzťahu k žalobkyňi v prvom rade a žalobkyňi v druhom rade primerane zníži a prizná náhradu nemajetkovej ujmy najviac do výšky 8 000 eur.

4. Žalovaný v prvom rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v druhom rade sa v plnom rozsahu stotožnil s obsahom tohto odvolania, nakoľko je súladné s odvolaním, ktoré sám podal. Zastáva rovnaký názor, že priznaná výška nemajetkovej ujmy je neprímerane vysoká. Zdôraznil, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyhodnotil skutočnosť, že sám poškodený bol v čase nehody v stave podnapitosti, v takomto stave si sadol na bicykel, hoci bola namrznutá cesta. Taktiež je potrebné vziať do úvahy majetkové pomery pôvodcu zásahu. Poukázal na podané odvolanie.

5. Žalovaný v druhom rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v prvom rade uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s jeho argumentáciou. Nad rámec týchto dôvodov poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie nedostatočne posúdil intenzitu vzťahu žalobkyň k nebohému J. R.ovi. Žalobkyňa v druhom rade vo veku dvoch rokov nebola schopná vnímať túto tragickú udalosť a navyše intenzita vzťahu otec - dcéra nebol intenzívnejší ako vzťah manžel - manželka. Opätovne poukázal na spoluzavinenie J. R., neprímeranosť výšky priznanej nemajetkovej ujmy, ktorá nezohľadňuje špecifické okolnosti tohto prípadu, predovšetkým porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky samotným poškodeným. Rozsudok súdu prvej inštancie nenapĺňa princípy všeobecnej spravodlivosti.

6. Žalobkyne v prvom a v druhom rade sa k odvolaniam žalovaného v prvom a žalovaného v druhom rade nevyjadřili.

7. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., účinný od XX. 07. 2016, ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalovaných v prvom a druhom rade, podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, po nariadení odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalovaných v prvom a v druhom rade je opodstatnené a dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Predmetom konania v danej veci je žaloba žalobkyň, ktorou sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a žalobkyňa v druhom rade aj pozostalostnej renty z dôvodu porušenia ich základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. K porušeniu tohto ich práva došlo v dôsledku úmrtia J. R., ktorý bol manželom žalobkyne v prvom rade a otcom žalobkyne v druhom rade, ktorý zomrel v dôsledku dopravnej nehody, zavinenej pôvodne žalovaným v druhom rade, vodičom motorového vozidla, A.oH. ktorý vykonával prácu v prospech žalovaného v druhom rade. Podanou žalobou žalobkyňa v prvom rade žiadala náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100 000 eur, žalobkyňa v druhom rade sumu 200 000 eur a zároveň pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 80 eur mesačne od XX. 02. 2010 do doby trvania nároku na výživné pre nezaopatrené dieťa.

8.1. Súd prvej inštancie v danej veci rozhodol dňa 03. júna 2016 medzitimným rozsudkom č.k. 13C/175/2011-389, tak, že nárok žalobkyň v prvom a v druhom rade na náhradu nemajetkovej ujmy a zaplatenie pozostalostne úrazovej renty, je čo do jeho základu voči žalovaným v prvom, druhom a treťom rade, dôvodný. V dôsledku podaného odvolania odvolací súd medzitimným rozsudkom zo dňa 20. septembra 2017 č.k. 25Co/601/2016-458 rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovaným v prvom a v treťom rade potvrdil a vo vzťahu k žalovanému v druhom rade zmenil tak, že nárok žalobkyň voči tomuto žalovanému (vodičovi motorového vozidla) zamietol. Najvyšší súd R. republiky v dôsledku podaného dovolania rozsudkom zo dňa 10. decembra 2018 č.k. 7Cdo/65/2018-535 dovolanie žalovaného v prvom rade (Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.) zamietol. Potvrdil tým vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného v prvom rade poukazujúc na judikát prijatý na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 09. Októbra 2018, ktorého právna veta znie: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“ (rozsudok najvyššieho súdu sp.zn. 6MCdo 1/2016).

8.2. Súd prvej inštancie následne napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v prvom rade (Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.) a žalovanému v druhom rade (INCAR s.r.o., ako zamestnávateľ vodiča, ktorý

zavinil dopravnú nehodu) zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni v prvom rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur a žalobkyni v druhom rade sumu 30 000 eur taktiež z titulu nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne. Zároveň žalobkyni v druhom rade priznal pozostalostnú úrazovú rentu v sume 80 eur mesačne od XX. 02. 2010, ktorú povinnosť uložil žalovaným v prvom a v druhom rade spoločne a nerozdielne. Taktiež im uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v druhom rade zročnú rentu za obdobie od XX. 02. 2010 do 30. 04. 2019 v sume 8 880 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

8.3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli odvolaním tak žalovaný v prvom rade, ako aj žalovaný v druhom rade. Obaja zhodne sa stotožnili, že výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná napadnutým rozsudkom žalobkyniam v prvom a v druhom rade je neprimerane vysoká. Obaja zhodne tiež namietajú neprihliadnutie súdu prvej inštancie na spoluzavinenie poškodeného. Žalovaný v prvom rade namieta tiež nesprávne právne posúdenie pozostalostnej renty žalobkyni v druhom rade, keď nepostupoval podľa ustanovenia § 93 zákona o sociálnom poistení. Taktiež namieta nesprávnosť solidárneho plnenia, na ktoré ich zaviazal súd prvej inštancie.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, konania, ktoré mu predchádzalo, ako aj odvolania podaného tak žalovaným v prvom, ako aj žalovaným v druhom rade, dospel k záveru, že v danej veci je potreba zopakovania dokazovania a zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Dôvodom zmeny napadnutého rozsudku je tak nesprávne právne posúdenie veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a v neposlednom rade aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

9.1. Z uvedeného dôvodu odvolací súd podľa § 385 ods. 1 CSP nariadil v danej veci pojednávanie.

9.2. Na odvolacom pojednávaní podľa § 385 ods. 2 CSP bola predsedníčkou senátu podaná správa o doterajšom priebehu konania, vyjadrili sa strany sporu a boli zopakované listinné dôkazy, a to: rozhodnutie sociálnej poisťovne o priznaní vdovského dôchodku žalobkyni v prvom rade č.l. 13-14 spisu, potvrdenie o priznaní sirotského dôchodku žalobkyni v druhom rade č.l. 15-16 spisu, potvrdenie o príjme J. R. B. spoločnosti R. a.s. za rok XXXX č.l. 17 spisu, mzdový list J. R. za rok XXXX č.l. 18-19 spisu, znalecký posudok G. J. H. P., Csc., č.l. 187-201, trestný rozkaz, znalecký posudok Ing. A. A., PhD, založený v trestnom spise sp.zn. 3T 137/2010 Okresného súdu Nové Zámky č.l. 59-64, znalecký posudok H. J. D. a H. K. F. č.l. XX trestného spisu 3T 137/XXXX.

9.3. Právna zástupkyňa žalobkýň v prvom a v druhom rade na odvolacom pojednávaní navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť vo všetkých jeho výrokoch ako vecne správny. K otázke spoluzavinenia poškodeného J. R. iba dodala, že táto otázka bola riešená už na súde prvej inštancie, výsledkom ktorého bol záver, že v príčinnej súvislosti s úmrtím J. R. nebol alkohol v jeho krvi, ale spôsob vedenia jazdy a zavinenie vodiča. J. R. zomrel v dôsledku zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

9.4. Poverená zástupkyňa žalovaného v prvom rade na odvolacom pojednávaní sa v plnom rozsahu pridriavala dôvodov uvedených v podanom odvolaní, nad ich rámec nemala čo iné uviesť. K spoluzavineniu poškodeného uviedla, že už v podanom odvolaní namietali, že súd prvej inštancie nebral do úvahy spoluzavinenie poškodeného, ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka malo byť aplikované v danej veci. Poškodený sa do stavu podnapitosti dostal sám a určite by mohol lepšie ovládať svoje schopnosti, ak by v stave podnapitosti nebol. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu žalobkýň zamietnuť. Uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

9.5. Právny zástupca žalovaného v druhom rade na odvolacom pojednávaní sa taktiež pridriavala dôvodov podaného odvolania a nad ich rámec nemal čo uviesť. K novej aplikácii ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka uviedol, že táto je v danom prípade dôvodná. Na spoluzavinenie poškodeného poukazoval už na pojednávaniach na súde prvej inštancie, ktorý však tieto námietky nezohľadnil. Požitie alkoholu s obsahom v krvi 0,86 promile, ako to bolo zistené u poškodeného R., spôsobuje podnapitosť, v dôsledku čoho mal zjavne zníženú ovládajúcu a rozpoznávaciu schopnosť. V opačnom prípade by vedel adekvátnejšie reagovať na vzniknutú situáciu na vozovke, najmä v dôsledku nepriaznivej poveternostnej situácie, kedy vodič už zrážke zabrániť nebolo, pretože J. R. ležal na ceste. Navrhoval zníženie náhrady minimálne v podiele 1. Navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a primerane znížiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyniam tak, aby maximálne priznal sumu 8 000 eur každej žalobkyni. Náhradu trov konania nežiadal.

10. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 448 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom do XX. 12. 2019, fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovací povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka v znení účinnom po XX. 12. 2019 - pri usmrtení uhrádza ten, kto spôsobil škodu, formou peňažného dôchodku náklady na výživu pozostalým, ktorým bol poškodený ku dňu svojej smrti povinný poskytovať výživu. Peňažný dôchodok pre pozostalých sa uhrádza vo výške rozdielu medzi tým, čo by poškodený mal podľa primeraného očakávania pozostalým na nákladoch na výživu poskytovať, ak by k usmrteniu nebolo došlo a dávkami podľa osobitného predpisu poskytovanými z rovnakého dôvodu.

Prechodné ustanovenie k tomuto ustanoveniu § 879w Občianskeho zákonníka upravuje, že ustanoveniami § 446, § 447, § 447b a § 448 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred XX. Decembrom 2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. Novembra 2019.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. v platnom znení o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie R. kancelárie poisťovateľov. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (§ 1 ods. 2).

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťiteľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu: a/ škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b/ škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastupovaním pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a/, písm. b/, písm. d/, ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d/ ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť si svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 92 ods. 2 zákona číslo 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovací povinnosť.

Podľa § 93 ods. 1 zákona o sociálnom poistení mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti.

11. Otázka tak aktívnej, ako aj pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v prvom a v druhom rade bola v tomto konaní už právoplatne vyriešená a ustálená. Medzitýmnym rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 20. 09. 2017 č.k. 25Co/601/2016-458 bolo určené, že nárok žalobkýň voči Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. a INCAR s.r.o. je čo do jeho základu daný a dôvodný. Zamietol nárok žalobkýň voči pôvodne žalovanému v druhom rade, A.ovi F., ktorý bol vodičom motorového vozidla, s ktorým zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k úmrtiu J. R., manžela a otca žalobkýň v prvom a v druhom rade. A. F. v čase dopravnej nehody vykonával činnosť v prospech žalovaného v druhom rade. Rozsudok Krajského súdu v Nitre (25Co/601/2016) bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu R. republiky zo dňa 10. 12. 2018 sp.zn. 7Cdo 65/2018, ktorým dovolanie žalovaného v prvom rade zamietol. Poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016, ktoré bolo prijaté do zbierky súdnych rozhodnutí dňa 9. 10. 2018, ustálenú súdnu prax, dospel k záveru o vecnej pasívnej legitímácii žalovaného v prvom rade - Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s..

11.1. Vzhľadom na vyššie uvedené právoplatné rozhodnutia súdov v tomto konaní, týkajúce sa legitímácie strán sporu, odvolací súd v tomto konaní sa ďalej zaoberal už iba napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie v časti výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj nároku žalobkyne v druhom rade na pozostalostnú rentu, čo boli v podstate odvolacie dôvody žalovaného v prvom rade, ako aj žalovaného v druhom rade.

12. Prostriedky občiansko-právnej ochrany (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) fyzickej osoby prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére. Občiansky zákonník umožňuje v ustanovení § 13 ods. 1 postihnutej fyzickej osobe domáhať sa proti subjektu zásahu najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti a aby sa odstránili následky zásahu, keď zákon len napríklad vymedzuje konkrétne právne prostriedky ochrany fyzických osôb spojených s ich osobnosťou a uvedených v ustanovení § 11 a 12 Občianskeho zákonníka a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho i materiálneho pôsobenia. V prípadoch, ak by sa nezdalo toto zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plniť tiež satisfakčnú funkciu. Následne aké zadosťučinenie v peniazoch sa bude javiť primeraným, bude závisieť na posúdení súdu. Aktívne legitimovanou na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej smeroval neoprávnený zásah. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu R. republiky jednoznačne vyplýva, že smrť rodinného príslušníka fyzickej osoby pri dopravnej nehode, ktorú rodinný príslušník nezavinil a ani fyzická osoba, je neoprávnený zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život (napr. rozsudok sp.zn. 1Cdo 77/XXXX zo dňa 27. 10. 2010, sp.zn. 5Cdo/265/XXXX zo dňa 17. 02. 2011, sp.zn. 4Cdo 168/XXXX zo dňa 20. 04. 2011, sp.zn. 2Cdo/194/2011 z 27. 11. 2012, sp.zn. 8Cdo 115/2016, sp.zn. 8Cdo 268/2019, sp.zn. 2Cdo 234/2018, sp.zn. 3Cdo 18/2016, sp. zn. 3Cdo 161/2018, sp.zn. 5Cdo 178/2018, sp.zn. 6Cdo 206/2017).

12.1. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu, stanovenými právnym poriadkom. Právo na ochranu osobnosti prináleží každej fyzickej osobe. Výpočet jednotlivých zákonom chránených zložiek osobnosti je v § 11 OZ uvedený len príkladom. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, či nezavinene, vedome alebo nevedome.

12.2. Žalobkyňa v prvom rade, ako manželka, pri dopravnej nehode zavinenej A.om F., usmrteného J. R., sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100 000 eur. Poukazuje predovšetkým na rodinné väzby, harmonický, usporiadaný manželský vzťah. V dôsledku úmrtia J. R. sa jej rozpadol manželský a rodinný život, zhoršila sa kvalita jej života, bola na manžela naviazaná, milovala ho, nevie si predstaviť vzťah s iným mužom.

12.3. Žalobkyňa v druhom rade, ako maloletá dcéra J. R., ktorá v čase jeho úmrtia mala dva roky, v zastúpení žalobkyňou v prvom rade poukazuje taktiež na stratu otca, ako na nezvratiteľný stav. Otec dieťaťu chýba, aj keď v čase úmrtia mala iba dva roky, túto stratu veľmi pocítila, pretože v rodine jej zachýbal „ten tretí“ v rodine, vzor a opora. Dieťa vnímalo situáciu, tento moment si pamätá. Úmrtím otca sa rozpadol rodinný život, zhoršila sa kvalita života najmä vo sfére citovej a v oblasti udržiavania a rozvoja rodinných vzťahov.

13. Je nepochybné, že úmrtím manžela a otca došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu súkromia v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, do emocionálnej sféry žalobkyne v prvom rade a tiež nepochybné aj žalobkyne v druhom rade. Spôsobená ujma je nezvratiteľná, nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže tento zásah nahradiť. Žalobkyne majú s poukazom na § 11 Občianskeho zákonníka právo na ochranu svojej osobnosti, svojho súkromia. Právo na ochranu súkromia zahŕňa široký rozsah života človeka - právo na ochranu intímneho života, citového života, priateľských vzťahov, rodinných vzťahov a podobne, do ktorého im škodca zasiahol svojim konaním.

13.1. V konaní v danej veci bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že A. F., bol uznaný vinným, že z nedbanlivosti spôsobil smrť J. R. a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, a to porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia. Keďže však v danom čase vykonával prácu v prospech žalovaného v druhom rade, zodpovednosť za škodu, ujmu prešla tým podľa § 427 Občianskeho zákonníka na žalovaného v druhom rade (viď odôvodnenie medzitimného rozsudku Krajského súdu Nitra č.k. 25Co/601/2016-458). Súd v

rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je s poukazom na ustanovenie § 193 CSP v občianskom súdnom konaní vždy viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, ale aj právnu kvalifikáciou skutku a tým aj formou zavinenia predpokladanou Trestným zákonom (R 35/1993).

14. S poukazom na dokazovanie vykonané tak súdom prvej inštancie, ako aj na odvolacom pojednávaní, odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že bolo zasiahnuté výrazným spôsobom do práva na ochranu osobnosti žalobkyň, a to práva na súkromie. Súčasťou práva na súkromie a rodinný život je i právo na spolužitie s inými osobami, najmä členmi rodiny. Súdna prax považuje za zásah do súkromia aj spôsobenie smrti niektorej z blízkych osôb.

14.1.V prejednávanej veci, je nepochybné, že bol rozvrátený rodinný život žalobkyň, do rodiny bola vnesená trauma, bolesť, smútok, strata manžela a otca je nezvratiteľná, nenapraviteľná, nezabudnuteľná, táto ich bude ich sprevádzať po celý zvyšok ich života, budú musieť navždy žiť s pocitom a vedomím straty blízkej osoby. Vzťahy medzi nebohým J. R.om a žalobkyňami boli silné a intenzívne, všetci bývali až do dopravnej nehody v spoločnej domácnosti, viedli riadny rodinný život, trávil spolu voľný čas. Navždy stratili možnosť viesť s ním súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Protiprávnym konaním prišlo k tak nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná.

14.2.Zásah do osobnostných práv žalobcov dosahoval takú intenzitu, ktorá požíva právnu ochranu podľa citovaných zákonných ustanovení OZ. V tejto súvislosti, v otázke intenzity zásahu do základného osobnostného práva, odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie tiež poukazuje na závery znaleckého posudku G. J. H. P., CSc., podanom v tomto konaní. Z týchto záverov jednoznačne vyplýva, že tak žalobkyňa v prvom rade, ako aj žalobkyňa v druhom rade utrpeli traumy zo strany blízkej osoby, ktorá spôsobila rozpad úplnej rodiny. Pre žalobkyňu v prvom rade znamenala smrť partnera pocit ohrozenia, prázdnoty, osamelosti, aj v tej dobe, straty zmyslu života, životného štýlu, existenciu bezradnosti, zhoršenia ekonomickej situácie. U žalobkyne v druhom rade tiež konštatovala, že smrť otca spôsobila stratu mužského vzoru správania vo výchove dieťaťa, podvýživenosť v oblasti otcovskej lásky. U maloletej konštatovala, že sociálne začlenenie dieťaťa do kolektívu bez otca je jednoduchšie ako u dospelých, jej osobnosť sa musí formovať bez vplyvu otca, možno hovoriť o otcovskej citovej deprivácii. Rolu otca do istej miery zabezpečuje starý otec. V čase otcovej smrti mala dva roky, traumy v pravom zmysle slova neprežilo, nechápalo. Malo neurotické symptómy z toho, že v domácnosti svokrovcov vládla mimoriadne ťažká, náročná situácia, ktorej príčiny nevedela spracovať. Súčasný psychický vývin dieťaťa zodpovedá štandardným normám, psychický stav svedčí o dobrom stave. Je hravá, sociabilná, aktívna, na otca pekne spomína.

14.3. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je samostatný právny prostriedok ochrany fyzickej osoby výnimočného charakteru v tom zmysle, že jeho použitie prichádza do úvahy len v tých kvalifikovaných prípadoch, keď morálna satisfakcia by sa nezdala postačujúca, to je jediná podmienka priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Závažnosť ujmy treba posudzovať aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, ktoré vznikli. Ide o satisfakciu, ktorá nemôže nahrádzať finančný príjem rodiny.

14.4. V danom prípade existencia závažnej ujmy - závažného zásahu do osobnostného práva žalobkyň v prvom a v druhom rade preukázaná v plnom rozsahu bola. V tejto časti sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie.

15.Titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňa v prvom rade sa domáhala jej náhrady podanou žalobou v sume 100 000 eur. Žalobkyňa v druhom rade žiadala z toho istého titulu sumu 200 000 eur. Výšku nemajetkovej ujmy určuje súd na základe voľnej úvahy. Nevyhnutnosťou pri rozhodovaní o jej výške je prihliadnutie na závažnosť ujmy, ku ktorej došlo a okolnosti, za ktorých k ujme došlo, ako aj na intenzitu tejto ujmy.

15.1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal žalobkyňi v prvom rade sumu 25 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a z toho istého titulu žalobkyňi v druhom rade sumu 30 000 eur. U žalobkyňi v prvom rade odôvodnil túto výšku náhrady závislosťou na vzťahu so zomrelým manželom, harmonickým spolužitím, výborným manželským vzťahom založeným na vzájomnej náklonnosti, láske, tolerancii a rešpekte, spoločnom vedení rodinného života bez akýchkoľvek morálnych a kultúrnych

rozdielov v hodnotách, prioritách a životných zásadách. Ďalej dôvodil stratou doživotnej životnej lásky, opory, zánikom manželského vzťahu, ktorý plnil všetky svoje spoločné funkcie, smrť manžela mala drastický dopad aj na finančné zabezpečenie rodiny.

15.2. U žalobkyne v druhom rade odôvodnil výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie predovšetkým jej maloletosťou. Poukázal, že zosnulý otec bol pre ňu vzorom, bol poriadnym otcom, zabezpečoval jej sociálne, športové, či kultúrne aktivity, sprostredkoval jej morálne hodnoty a citové zázemie vychádzajúce z ich vzťahu.

16. Po preskúmaní dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a odôvodnenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd sa jednoznačne stotožnil s jeho záverom, že smrťou manžela a otca došlo k vážnemu a výraznému zásahu do osobnostných práv žalobkyň. Nestotožnil sa však s výškou tejto náhrady, ktorú súd prvej inštancie okrem iného odôvodnil aj rozhodovacou praxou súdov v R. republiky. Poukázal na napr. rozsudok KS Trnava z 21. 05. 2014 č.k. 11 Co 116/2013 (priznaná suma 33 000 eur), rozsudok KS Banská Bystrica zo dňa 30. 07. 2015 č.k. 12Co 465/2014 (priznaná suma 3 x 33 500 eur pre manželku a deti), rozsudok KS Trnava z 25. 02. 2013 č.k. 9 Co 423/2012 (priznaných 1x 20 000 eur manžel a 2x 30 000 eur deti), rozsudok NS SR z 22.06. 2016 č.k. 3 Cdo 18/2016 (3x 23 000 eur).

16.1. Je nesporné, že právne normy neupravujú žiadny rozsah, či minimálnu, resp. maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, táto je výlučne na úvahe rozhodovacieho súdu. Súd prvej inštancie poukázal síce na časť rozhodovacej praxe súdov R. republiky, neuviedol, resp. nepoukázal na tie rozhodnutia, ktorými súdy priznávajú nižšiu výšku náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch pozostalých po obetiach dopravných nehôd.

16.1.1. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje napríklad na ďalšie rozhodnutia súdov R. republiky, v ktorých rozhodoval i najvyšší súd a to napr.: Okresný súd Žiar nad Hronom priznaná suma 6 638,78 eura, úmrtie syna, potvrdený KS Banská Bystrica, dovolanie z 27. 10. XXXX zamietnuté 1Cdo 77 XXXX, Okresný súd Prešov, úmrtie syna a brata priznaná náhrada rodičom po 15 000 eur, bratovi 5 000 eur, Krajským súdom Prešov potvrdený rozsudkom sp.zn. 20Co 183/2014 z 26. 05. 2015, Okresný súd Vranov nad Topľou, úmrtie manžela, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 15 000 eur, potvrdený Krajským súdom Prešov 21Co 60/2015 z 31. 3. 2016, Okresný súd Nitra, úmrtie syna, priznaná náhrada 20 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 6Co 176/2016 z 29. 03. 2017, NS SR 29. 10. 2019 7Cdo 141/2018 odmietol dovolanie, Okresný súd Galanta, úmrtie syna, priznaná náhrada 16 600, potvrdený Krajským súdom Trnava 02. 11. 2016 sp.zn. 23Co XX5/2015, NS SR dňa 27. 9. 2018 sp.zn. 6Cdo 219/2017 odmietol dovolanie, Okresný súd Humenné, úmrtie matky, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 6 000 eur, potvrdený Krajským súdom Prešov 26. XX. 2017 sp.zn. 7Co 121/2016, NS SR dňa 27. 02. 2018 sp.zn. 6Cdo 143/2017 odmietol dovolanie, Okresný súd Galanta, úmrtie syna, priznaná nemajetková ujma 16 600 eur, potvrdený Krajským súdom Trnava 02. 11. 2016 sp.zn. 23Co XX5/2015, NS SR dňa 27. 09. 2018 sp. zn. 6Cdo 219/2017 odmietol dovolanie, Okresný súd Trnava, úmrtie manžela a otca, priznaná ujma vo výške 10 000 eur manželke, po 7 500 eur synom, potvrdený Krajským súdom Trnava 27. 11. 2016 sp.zn. 23Co 337, 338/2016, NS SR 27. 2. 2018 6 Cdo 206/2017 odmietol dovolanie, Okresný súd Námestovo, úmrtie syna, priznaná nemajetková ujma 15 000 eur, potvrdený Krajským súdom Žilina 25. XX. 2017 sp.zn. 8Co 165/2017, NS SR 29. XX. 2019 sp.zn. 5Cdo 178/2018 odmietol dovolanie, Okresný súd Humenné, úmrtie manžela a otca, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 350 000 eur, Krajský súd Prešov rozsudkom zo dňa 14. 04. 2015 sp.zn. 11Co 60/2014 zmenil rozsudok OS Humenné a priznal náhradu nemajetkovej ujmy 23 000 eur, NS SR 22. 06. 2016 v tejto časti dovolanie odmietol sp. zn. 3 Cdo 18 2016, Okresný súd Trnava, úmrtie manželky, priznaná ujma 10 000 eur, potvrdený Krajským súdom Trnava dňa 07. XX. 2017 sp.zn. 23Co 156/2016, NS SR 30. 09. 2019 sp.zn. 2Cdo 234 /2018 v tejto časti dovolanie odmietol, Okresný súd Prešov, úmrtie otca, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 8 000 eur, Krajský súd Prešov potvrdil dňa 29. 4. 2019 sp.zn. 7Co 178/2018, NS SR dňa 16. 12. 2019 sp.zn. 8Cdo 268/2019 dovolanie odmietol, Okresný súd Michalovce, úmrtie manželky a matky, priznaná náhrada v sume 30 000 eur, potvrdený Krajským súdom Košice dňa 26. 11. 2015 sp.zn. 5Co 287/2015 potvrdil, NS SR dňa 19. XX. 2017 sp.zn. 8Cdo 115/2016 dovolanie odmietol.

16.1.2. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na rozhodnutia tohto odvolacieho súdu, iných senátov, ako aj rozhodujúceho senátu, napr.: Okresný súd Topoľčany č. k. 5C/351/2013-99 zo dňa 09. apríla 2014, úmrtie manželky a matky, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 10 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 8Co/470/2014-190 zo dňa 28. 05. 2015, Okresný súd Nové Zámky, úmrtie manželky, matky, priznaná náhrada 20 000 eur manžel, 5 000 eur dcéry, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 25Co 72/2019 z 27. 11. 2019, Okresný súd Nitra, úmrtie manžela, otca, priznaná náhrada

20 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 25Co 273/2018 zo dňa 24. 04. 2019, Okresný súd Topoľčany, úmrtie manželky, matky, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 16 000 eur manželovi, 8 000 eur deťom, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 25Co 301/2016 z 26. 4. 2017 potvrdený, Okresný súd Komárno, úmrtie syna, priznaná náhrada v sume 10 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 25Co 372/2017 z 12. 09. 2018, Okresný súd Nitra, priznaná náhrada za úmrtie syna v sume 20 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra dňa 29. 03. 2017 sp.zn. 6Co 176/2016, Okresný súd Nové Zámky, úmrtie manžela, otca, náhrada 15 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 7Co 286/2017 z 21. 6. 2018, Okresný súd Nové Zámky, úmrtie syna - 10 000 eur, Krajským súdom Nitra sp.zn. 7Co 297/2017 zmenený na 20 000 eur dňa 21., 6. 2018, Okresný súd Levice, úmrtie matky, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 10 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 8Co 323/2017 dňa XX. 03. 2018, Okresný súd Nitra, úmrtie manžela, otca, priznaná náhrada v sume 25 000 eur, potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 9Co 213/2018 zo 06. 06. 2019, Okresný súd Nové Zámky, úmrtie manžela, otca, priznaná náhrada 50 000 eur, Krajský súd Nitra zmenil sp.zn. 9 Co 8/2017 zo dňa 30. 11. 2017 na 15 000 eur.

16.2. Z uvedeného prehľadu (samozrejme, že nemôže obsahovať všetky rozhodnutia), však vyplýva, že prax súdov R. republiky pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch, ako je prejednávaný prípad sa pohybuje rôzne, avšak prevláda priznávaná náhrada cca 10 000 eur, pri strate manžela. Výška náhrady nemajetkovej ujmy samozrejme závisí od individuálnych okolností každej posudzovanej veci a nie je možné ich paušalizovať. Môžu rozhodnutia súdov však v rámci jednak predvídateľnosti práva a tiež aj právnej istoty, byť akýmsi „vodítkom“, či pomôckou pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy za prihliadnutia na podstatné okolnosti prejednávanej veci.

16.3.. Odvolací súd v tejto prejednávanej veci sa preto nestotožnil s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v prvom rade v sume 25 000 eur a žalobkyni v druhom rade v sume 30 000 eur. Nehovoriac o tom, že súd prvej inštancie nezohľadnil pri určovaní tejto výšky podstatnú skutočnosť, ktorou je spoluzavinenie poškodeného.

17. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku iba v krátkosti odôvodnil neprihliadnutie na spoluvinu zomrelého dôvodiac, že túto skutočnosť (i napriek tomu, že bol v jeho krvi zistený alkohol), súd nekonštatoval. Odvolací súd v tejto časti vyhodnotil rozsudok súdu prvej inštancie ako nepreskúmateľný, nedostatočne odôvodnený.

17.1.Vzhľadom na námietky žalovaného v prvom rade, ako aj žalovaného v druhom rade v priebehu celého konania, súd prvej inštancie bol povinný sa zaoberať aj skutočnosť, či existencia alkoholu v krvi, zistená u poškodeného znaleckými posudkami v trestnom konaní v čase dopravnej nehody, t.j. v čase úmrtia, vo výške 0,86 promile, mohla byť posúdená ako spoluvina, resp. či bez tejto hladiny alkoholu v krvi by poškodený vedel inak reagovať na vzniknutú situáciu. Spoluzavinenie samotnej dotknutej osoby, ktoré bolo z dokazovania na súde prvej inštancie preukázané, má význam pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy (rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo 77/XXXX z 27. októbra 2010).

17.2. Je nesporné v danej veci, že príčina smrti J. R. bola stanovená v dôsledku zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Samotní znalci, ktorí vykonávali znalecké dokazovanie k príčinám smrti poškodeného v trestnom konaní, v znaleckých posudkoch konštatovali stav podnapitosti J. R. v čase dopravnej nehody a v čase úmrtia. V konaní nebolo sporné (vyplývalo to z vyšetrovacieho spisu), že J. R. ešte predtým, ako došlo k dopravnej nehode, spadol z bicykla a v čase zrážky ležal v priestore ľavého jazdného pruhu, resp. sa zdvíhal. V tom čase bola cesta namrznutá a poškodený spadol z bicykla. Prokurátor v podanej obžalobe, vo výroku uvádza, že „..... narazil do podnapitého cyklistu J. R.“....., ktorý výrok z obžaloby prevzal do výroku aj súd v trestnom rozkaze. Teda nie je pravdou, že trestný súd nekonštatoval podnapitosť poškodeného tak, ako to tvrdil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

17.3. Výrokom trestného rozkazu trestného súdu, ktorým bol vydaný trestný rozkaz, je civilný súd podľa § 193 CSP viazaný. Musí z neho vychádzať ako z celku a pritom brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť, ktorá rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétneho konania páchatel'a. Pokiaľ skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem neho mohla podieľať svojím konaním aj ďalšia osoba (napríklad poškodený), civilný súd nie je pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby (jej podielu na vzniku škody), viazaný výrokom o vine obvineného. Právoplatný trestný rozkaz teda nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba ním, jeho výlučným zavinením podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Takýto rozsudok trestného súdu nezbavuje civilný súd povinnosti zaoberať sa otázkou, či a do akej miery (v akom rozsahu) sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby. V rozsahu, v ktorom sa na vzniku škody podieľalo spoluzavinenie poškodeného, nezodpovedá za škodu škodca, lebo v tomto rozsahu nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a zavineným protiprávnym konaním (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2019 sp.zn. 3Cdo 66/2018).

17.4. Skutočnosť, že znaleckými posudkami v trestnom konaní bolo jednoznačne a nespochybniteľne preukázané, že poškodený J. R. v čase utrpenia zranení v dôsledku dopravnej nehody, bol v stave podnapitosti, nemôže viesť automaticky k záveru, že škoda, t.j. úmrtie J. R., bolo spôsobené výlučne iba vodičom A. om F., výlučne iba jeho zavinením podľa § 441 Občianskeho zákonníka, a to napriek právoplatnému trestnému rozkazu, ktorým bol za toto úmrtie J. R. odsúdený škodca, A. F..

17.5. Z uvedených dôvodov odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, prihliadol na skutočnosť, že J. R. bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, v stave podnapitosti, preto zohľadnil existenciu tejto okolnosti pri posudzovaní a určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyniam v prvom a v druhom rade. Je totiž nesporné, že v prípade, ak by poškodený nebol v stave podnapitosti, zrejme by vedel inak reagovať na vzniknutú situáciu (mohol inak ovládať svoje schopnosti a možnosti) a nemuselo dôjsť k takýmto fatálnym následkom.

18. Odvolací súd na základe vyššie uvedených dôvodov konštatuje neprimeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvej inštancie priznal žalobkyniam v prvom a v druhom rade.

18.1. Vo vzťahu k žalobkyni v prvom rade, odvolací súd nespochybňuje zásah do osobnostných práv žalobkyne, nespochybňuje jej zármutok, traumy, ktorú úmrtím manžela utrpela, taktiež nespochybňuje ich riadny manželský život, ako aj ich rodinné spolužitie, ich manželský vzťah založený na vzájomnej náklonnosti, láske, tolerancii a rešpekte. Taktiež nespochybňuje starostlivosť J. R. o rodinu, o jeho snahu rozvíjania a budovania rodinných vzťahov a materiálneho zabezpečenia. Na druhej strane však poukazuje na výpoveď samotnej žalobkyne v prvom rade, ktorá uviedla, že jej manžel pracoval ako sprievodca vlakov, bol preč z domu aj dva - tri dni, vo voľnom čase, t.j. keď nebol v práci, bol na stavbe rodinného domu (kúpili dom a rekonštruovali ho svojpomocne), pričom všetok voľný čas trávil na stavbe tohto rodinného domu.

18.2. Zohľadniac všetky tieto skutočnosti, prihliadnuc na rozhodovaciu prax súdov R. republiky pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd dospel k záveru, že za základ náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v prvom rade, manželky poškodeného, je potrebné považovať ako sumu primeranú všetkým okolnostiam prípadu, sumu 15 000 eur. Prihliadnuc na spoluzavinenie poškodeného (podnapitosť), je potrebné túto sumu znížiť o primeranú výšku, ktorú odvolací súd určil výškou 30%. Keďže žiadnym právnym predpisom, ani právnou normou nie je určená výška spoluzavinenia poškodeného, táto je určovaná voľnou úvahou súdu, odvolací súd dospel po vyhodnotení všetkých okolností danej veci k adekvátnemu zníženiu náhrady nemajetkovej ujmy za spoluzavinenie poškodeného vo výške 30% zo základu priznanej nemajetkovej ujmy. Zníženie pre spoluzavinenie potom zo sumy 15 000 eur predstavuje sumu 4 500 eur, rozdiel suma 10 500 eur predstavuje odvolacím súdom stanovenú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni v prvom rade.

18.3. Vo vzťahu k žalobkyni v druhom rade, odvolací súd taktiež nespochybňuje jej ujmu, zásah do jej osobnostných práv, predovšetkým do súkromia, rodinného života. Nespochybňujúc taktiež zásah do citovej a emocionálnej sféry žalobkyne v druhom rade, ako aj stratu mužského vzoru pri formovaní jej charakterových vlastností, poukazuje však na skutočnosť, že žalobkyňa v druhom rade bola v čase úmrtia jej otca maloletá, mala dva roky. V tomto veku jej otec určite nemohol zabezpečovať športové a kultúrne aktivity tak, ako to uviedol súd prvej inštancie, toto jeho tvrdenie navyše zo žiadnych dôkazov ani zo žiadneho vyjadrenia nevyplývalo. Taktiež odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa v prvom rade uviedla, že manžel a otec bol v práci nepretržite aj dva, tri dni bol v práci a v čase, keď nebol v práci, bol na stavbe rodinného domu. Teda, ak svoj voľný čas venoval stavbe rodinného domu, resp. jeho rekonštrukcii, nemohol sa v tomto čase venovať svojej maloletej dcére. Je nesporné, že maloleté dieťa v tomto veku je viac naviazané na matku, ako na otca, a to práve z dôvodu úlohy otca pri zabezpečovaní materiálnych potrieb rodiny.

18.4. Zohľadniac všetky okolnosti daného prípadu, skutkový stav tak, ako ho zistil súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobkyni v druhom rade, prihliadnuc na rozhodovaciu prax súdov R. republiky pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd dospel k záveru, že za základ náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v druhom rade, dcéry poškodeného, je potrebné považovať za sumu primeranú všetkým okolnostiam prípadu, sumu 20 000 eur. Prihliadnuc na spoluzavinenie poškodeného (podnapitosť), je potrebné túto sumu z dôvodov uvedených v predchádzajúcom odseku (16.3.) tohto rozhodnutia, znížiť o primeranú výšku, ktorú odvolací súd určil výškou 30%. Zníženie pre spoluzavinenie potom predstavuje zo sumy 20 000 eur sumu 6 000 eur, rozdiel suma 14 000 eur predstavuje odvolacím súdom stanovenú náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni v druhom rade.

19. Pozostalostná renta. Občiansky zákonník upravuje nároky pozostalých osôb, ak následkom protiprávneho úkonu (protiprávnej udalosti) došlo k usmrteniu poškodeného. Podľa ustanovenia § 448

Občianskeho zákonníka, fyzická osoba, voči ktorej mal zomreť v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zákon číslo 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov, konkrétne v ustanovení § 92 a § 93 tohto zákona). Toto znenie ustanovenia § 448 bolo účinné do 30. 11. 2019 a od XX. 12. 2019 nadobudla účinnosť novela Občianskeho zákonníka číslo 394/2019 Z.z., ktoré zmenila znenie ustanovenia § 448 tak, že pri usmrtení uhradza ten, kto spôsobil škodu, formou peňažného dôchodku náklady na výživu pozostalým, ktorým bol poškodený ku dňu svojej smrti povinný poskytovať výživu. Peňažný dôchodok pre pozostalých sa uhradza vo výške rozdielu medzi tým, čo by poškodený mal podľa primeraného očakávania pozostalým na nákladoch na výživu poskytovať, ak by k usmrteniu nebolo došlo a dávkami podľa osobitného predpisu poskytovanými z rovnakého dôvodu. Prechodné ustanovenie uvedené v § 879w Občianskeho zákonníka upravuje, že ustanoveniami § 446, 447, § 447b a § 448 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. decembrom 2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. novembra 2019. Podľa súdnej praxe, pri výpočte náhrad nákladov pozostalých je potrebné postupovať podobne, ako pri výpočte výživného na deti, prípadne určenia výživného na manžela. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť poškodeného, ktorý zomrel voči fyzickej osobe. Podľa § 93 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa suma pozostalostnej úrazovej renty určí ako mesačná suma vo výške výživného alebo príspevku na výživné, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Výška náhrady nákladov na výživu pozostalému je daná rozdielom medzi tým, čo mu bol zomreť povinný na výživnom podľa zákona o rodine poskytovať, prípadne čo mu poskytoval dobrovoľne, a medzi výškou dôchodkových dávok poberaných pozostalým z dôvodu smrti výživou povinnej alebo výživu mu poskytujúcej osoby (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20. 02. 2002 sp.zn. 25Cdo 1161/2000). Z ustanovenia § 93 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ako aj z citovaného rozhodnutia, tiež aj z komentárov k ustanoveniu § 448 Občianskeho zákonníka vyplýva záver, že výška pozostalostnej renty sa určí ako rozdiel medzi výškou výživného, ktoré by poručiteľ platil na výživnom a sumou dôchodkových dávok, ktoré sú priznané podľa zákona o sociálnom poistení.

19.1. Súd prvej inštancie pri určení výšky pozostalostnej úrazovej renty vychádzal z ustanovenia § 89 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktoré ustanovenie sa týka výpočtu úrazovej renty. Nebral do úvahy ustanovenie § 93 ods. 1 tohto zákona, ktoré výslovne upravuje, že mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Nie je teda postačujúce určiť iba sumu úrazovej renty podľa § 89 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktoré má význam iba pre zistenie maximálnej možnej výšky pozostalostnej úrazovej renty, nakoľko táto suma nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú by mal poškodený nárok pri 100% strate pracovnej schopnosti. Určenie sumy úrazovej renty však nič nemení na skutočnosti, že výška pozostalostnej úrazovej renty musí byť vo výške výživného, ktoré bol poškodený platiť ku dňu svojej smrti, prihliadnúc a zohľadniť výšku sirotského, resp. vdovského dôchodku. Ak teda súd prvej inštancie v danej veci aplikoval iba ustanovenie § 89 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, bez aplikácie ustanovenia § 93 ods. 1 tohto zákona, nepostupoval v danej veci správne a vec nesprávne právne posúdil. Navyše súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku pri pozostalostnej rente, v jeho výroku, nerozhodol o dobe trvania tejto pozostalostnej renty, určil iba jej začiatok, neurčil jej koniec.

20. Odvolací súd, vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení tak Občianskeho zákonníka (§ 448), ako aj zákona o sociálnom poistení (§ 93 ods. 1), príjmu otca maloletej v roku XXXX (k úmrtiu došlo dňa XX. XX. 2010), rozhodnutia o priznaní sirotského dôchodku maloletej v druhom rade, dospel k záveru, že žalobkyni v druhom rade nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevznikol.

20.1. Z potvrdenia B. spoločnosti R., a.s., za rok XXXX vyplýva, že J. R. dosiahol v tomto roku hrubý príjem vo výške 8091,73 eura, v čistom 6680,63 eura, pričom priemerný mesačný zárobok v čistom predstavuje sumu 556,70 eura. V prípade, ak by súd mal z tejto sumy určiť výšku výživného na maloleté, dvojročné dieťa, zohľadniac ďalšie výdavky na živobytie, sumu životného minima na dospelú osobu, ktorá v roku 2010 bola vo výške 185,38 eura, manželku, ktorá poberala iba rodičovský príspevok, by ju s najväčšou pravdepodobnosťou určil sumou cca 100 eur. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa XX. marca 2010 sp.zn. 7857027XX0 bol žalobkyni v druhom rade priznaný sirotsky dôchodok vo výške 142,70 eura mesačne, ktorý bol valorizovaný a v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie dosiahol výšku 168,90 eura. Za situácie, že výška pozostalostnej úrazovej renty má tvoriť rozdiel medzi výškou pravdepodobného výživného a výškou priznaných dôchodkových dávok podľa zákona o sociálnom poistení, maloletej žalobkyni v druhom rade nárok na výplatu pozostalostnej úrazovej renty nevznikol (výživné 100 eur, sirotsky dôchodok 142,70 eura). Správnosti záveru, ktorý prijala súdna prax do 30. 11.

2019, kedy výšku pozostalostnej renty určovali ako rozdiel medzi výživným a priznanými dôchodkovými dávkami, nasvedčuje aj novela ustanovenia § 448 Občianskeho zákonníka, účinná od XX. 12. 2019, ktorá tento spôsob výpočtu už uviedla v zákonom ustanovení.

20.2. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobkyne v druhom rade v tejto časti zamietol.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21.1. Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom o solidárnej zodpovednosti žalovaných v prvom a v druhom rade, ktorých spoločne a nerozdielne zaviazal k náhrade nemajetkovej ujmy žalobkyni v prvom a žalobkyni v druhom rade pri aplikácii ustanovenia § 511 Občianskeho zákonníka, t.j. založil ich nerozlučné procesné spoločenstvo. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvého stupňa nestotožnil.

21.1.1. Súd prvej inštancie zaviazal tak žalovaného v prvom rade, ako aj žalovaného v druhom rade k náhrade nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne, ktorý nárok žalobkyň vychádza z titulu povinného zmluvného poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. V povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu (v danom prípade bola priama zodpovednosť škodcu prenesená na žalovaného v druhom rade), alebo od poisťovateľa (priamy nárok). Poškodený má síce právo na plnenie tak proti škodcovi, ako aj proti jeho poisťovateľovi, avšak plnenie môže dostať iba raz. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu; proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona o povinnom zmluvnom poistení). Postavenie škodcu a jeho poisťovateľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t.j., že ide o dva záväzky zaplatiť veriteľovi ten istý dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát, od dlžníka aj od ručiteľa. Ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil veriteľovi (poškodenému) jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť druhého. Ak sú obaja žalovaní v jednom konaní, majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu, resp. záväzku, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah, t.j. že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Bez tohto určenia by sa pri záväzku s deliteľným plnením uplatnila pri súdnom výkone rozhodnutia zásada rovných podielov dlžníkov na celkovom dlhu voči veriteľovi. Obaja povinní môžu byť, pravda, žalovaní veriteľom na splnenie dlhu každý osobitne v inom konaní a oba hmotnoprávne nároky môžu byť tiež právoplatne priznané (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 202/2004).

21.1.2. Ustanovenie § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne, stanovuje solidaritu ako princíp len pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistné plnenie, pre ktoré solidarita nie je stanovená ani iným právnym predpisom. V prípade, ak poškodený žaluje škodcu (v danom prípade žalovaného v druhom rade) a súčasne i poisťovateľa, pasívna solidarita nie je možná, pretože vo vzťahu žalobcu ku škodcovi a žalovanému poisťovateľovi ide o dva rozdielne nároky. Zatiaľ čo nárok žalobcu voči škodcovi je nárokom na náhradu škody, nárok žalobcu na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému poisťovateľovi je originárnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom.

21.2. Z uvedeného záveru vyplýva, že v danom prípade, keďže účastníkmi konania na strane odporcu, sú škodca (za ktorého nárok prešiel na žalovaného v druhom rade) a poisťovňa, z ktorých každý má vo vzťahu k navrhovateľom plniť z iného titulu, nie je možné, aby bolo súdom založené ich procesné nerozlučné spoločenstvo a aby teda boli zaviazaní na plnenie spoločne a nerozdielne. Ak súd prvého stupňa zaviazal oboch účastníkov plniť spoločne a nerozdielne, nebol tento postup v súlade s vyššie uvedeným záverom odvolacieho súdu, odvolací súd preto meniac napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti, zmenil i plnenie žalovaných v prvom a v druhom rade tak, že plnením jedného zo žalovaných, v rozsahu tohto plnenia, zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného.

22. Ustanovenie § 387 ods. 3 CSP ukladá odvolaciemu súdu vysporiadať sa s podstatnými námietkami uvedenými v podanom odvolaní.

22.1. V prejednávanej veci odvolanie podal žalovaný v prvom rade, ktorého dôvody odvolania odvolací súd vyhodnotil v plnom rozsahu za dôvodné a jeho odvolaniu prakticky vyhovel, preto nie je potrebné opätovne vyhodnocovať námietky odvolateľa.

22.2. Taktiež žalovaný v druhom rade podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, namietajúc predovšetkým výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ďalej neprihliadnutie na spoluzavinenie poškodeného a v neposlednom rade namietal, že žalovaný v druhom rade žiadnu ujmu žalobkyniam nespôsobil. Namietal však svoju vecnú pasívnu legitimitáciu, napriek tomu, že táto bola právne ustálená a bolo o nej právoplatne rozhodnuté. Odvolací súd preto túto námietku odvolateľa nepovažoval za dôvodnú a v dôvodoch odkazuje na odôvodnenie medzitémneho rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom riešil práve vecnú pasívnu legitimitáciu žalovaných.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy do sumy 10 500 eur u žalobkyne v prvom rade a sumy 14 000 eur u žalobkyne v druhom rade potvrdil, vo zvyšnej časti nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Taktiež zmenil vyhovujúcu časť napadnutého rozsudku, týkajúcu sa priznania pozostalostnej úrazovej renty žalobkyni v druhom rade tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

24. Odvolací súd, keďže zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Náhrada trov konania je viazaná na úspešnosť strany sporu v danom spore. V prejednávanej veci predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy, pričom súd nie je viazaný navrhovanou výškou tejto ujmy zo strany žalobcov, keďže výška náhrady nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu. Za tejto situácie potom akákoľvek priznaná suma zabezpečuje strane sporu úspech v konaní.

24.1. Žalobkyňa v prvom rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100 000 eur. Súd jej priznal náhradu vo výške 10 500 eur. Žalobkyňa v druhom rade sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy 200 000 eur, súd jej priznal sumu 14 000 eur. Obe žalobkyne boli v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu úspešné, preto im v tejto časti prináleží plná náhrada trov konania na súde prvej inštancie, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

24.2. Žalobkyňa v druhom rade sa domáhala okrem náhrady nemajetkovej ujmy aj pozostalostnej renty v sume 80 eur mesačne. Súd priznal žalobkyni v druhom rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 14 000 eur a jej nárok na pozostalostnú úrazovú rentu zamietol. V tejto časti pozostalostnej renty žalobkyni v druhom rade boli úspešní žalovaní v prvom a v druhom rade, preto im vznikol nárok na náhradu trov konania.

24.3. O náhrade trov konania v odvolacom konaní, v časti náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd žiadnej strane sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP. Predmetom odvolacieho konania bola výška nemajetkovej ujmy 25 000 eur u žalobkyni v prvom rade a suma 30 000 eur u žalobkyne v druhom rade. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto časti tak, že žalobkyni v prvom rade v sume 10 500 eur potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, v tejto časti bola úspešná žalobkyňa v prvom rade (42%) a v sume 14 500 eur, v ktorej časti žalobu žalobkyne zamietol, boli úspešní žalovaní v prvom a v druhom rade (58%). Celkový úspech žalovaných v prvom a v druhom rade vo vzťahu k žalobkyni v prvom rade bol 16%. Vo vzťahu k žalobkyni v druhom rade v časti náhrady nemajetkovej ujmy, bola žalobkyňa v druhom rade v odvolacom konaní úspešná v sume 14 000 eur (46%) a žalovaní v prvom a v druhom rade boli úspešní v rozsahu zamietnutia žaloby v časti 16 000 eur (54%). Celkový úspech žalovaných v prvom a v druhom rade v odvolacom konaní v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobkyni v druhom rade je 8%.

24.4. Vzhľadom k tomu, že ide o pomerne malý rozdiel úspechu a neúspechu strán sporu v danom konaní, v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v odvolacom konaní, odvolací súd nepriznal náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu. Navyše žalovaný v druhom rade si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, resp. ich nežiadal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).